

Tomas Želvys, Sigitas Radzevičius, Vilniaus universitetas

PROJEKTO IGCP-653 VIRTUALI KONFERENCIJA

Vilniaus universiteto (VU) geologai dalyvauja projekte IGCP-653 (2016–2021 m.), subūrusiame viso pasaulio mokslininkus bendram tikslui – tirti ordoviko periodo metu vykusius procesus ir priežastis, sąlygojusias jūrinių organizmų įvairovės augimą, kuris žinomas kaip *Didysis ordoviko biologinės įvairovės įvykis* (angl. *Great Ordovician Biodiversification Event*, GOBE). Jo metu visiškai modifikavosi jūroje gyvenančių organizmų maisto grandinės ir išsivystė pirmosios, į šiuolaikines ekosistemas panašios, jūrinių organizmų bendrijos.

Projektas sutelktas į tarpdisciplininius tyrimus, įtraukiant paleontologijos, sedimentologijos, stratigrafijos, geochemijos, paleoceanologijos, paleoklimatologijos specialistus, tiesiogiai bendradarbiaujant su Tarptautinės stratigrafijos komisijos (angl. *International Commission on Stratigraphy*, ICS) ordoviko stratigrafijos pakomise. Tikimasi, kad tyrimų rezultatai padės geriau suprasti šiuolaikinių jūrinių ekosistemų susikūrimo priežastis, taip pat nustatyti, kas lėmė masinį organizmų išmirimą vėlyvajame ordovike.

2020 m. birželio mėn. Danijos gamtos istorijos muziejuje Kopenhagoje turėjo vykti projekto baigiamoji konferencija. Deja, 2020-ieji – išskirtiniai metai... Suplanuotos stažuotės, konferencijos ir susitikimai buvo atšaukti ar geriausiu atveju perkelti į 2021-uosius. Ši konferencija iš pradžių buvo

nukelta į rugsėjį, vėliau planuota, sujungus du renginius, organizuoti ją 2021-aisiais, kol galiausiai operatyviai priimtas sprendimas nebeatidėti ir surengti ją virtualiai. Naudodami ZOOM vaizdo dalijimosi programą, 2020 m. rugsėjo 7–10 d. konferencijoje dalyvavo apie 150 mokslininkų, buvo perskaityti 45 pranešimai. VU mokslininkai pristatė du pranešimus: 1) „Vėlyvojo homerio integruota bio- ir chemostratigrafija Kleczanów PIG-1 gręžinyje, Švento kryžiaus kalnai, Lenkija“ („Integrated bio and chemostratigraphy of the upper Homeric (Silurian) from the Kleczanów PIG-1 well (Holy Cross Mountains, Poland)“), skirtą naujausiems duomenims, gautiems išanalizavus Kleczanów PIG-1 gręžinį, apžvelgti ir 2) „Preliminarūs silūro $\delta_{13}C_{carb}$ izotopų tyrimai Jočionių-299 gręžinyje, Rytų Lietuva“ („Preliminary report on $\delta_{13}C_{carb}$ isotope excursion through the Silurian of Jočionys-299 borehole, Eastern Lithuania“), kuriame pateikti preliminarūs Jočionių-299 gręžinio stabilių anglies izotopų duomenys, siekiant identifikuoti silūro Mulde, Lau ir Ireveken bioįvykius.

Norime padėkoti konferencijos organizatoriams už puikiai atliktą sudėtingą darbą, taip pat VU Geologijos ir mineralogijos katedros kolegoms ir pranešimų bendraautoriams.

Mokslinius tyrimus finansavo Lietuvos mokslo taryba (projektas S-MIP-19-15).

LITERATŪRA

- Radzevičius, S., Trela, W., Garbaras, A., Kudžma, D., Užomeckas, M. Integrated bio- and chemo- stratigraphy of the upper Homeric (Silurian) from the Kleczanów PIG-1 well (Holy Cross Mountains, Poland). In Rasmussen, C., Stigall, A., Nielsen, A., Stouge, S., Schovsbo N. (Eds.) Virtual Annual Meeting of IGCP 653 “Zooming in on the GOBE”, 7–10 September 2020. Abstract, 2020, vol. 39.
- Želvys, T., Brazauskas, A., Spiridonov, A., Kudžma, D., Garbaras, A., Radzevičius, S. Preliminary report on $\delta_{13}C_{carb}$ isotope excursion through the Silurian of Jočionys-299 borehole, Eastern Lithuania. In Rasmussen, C., Stigall, A., Nielsen, A., Stouge S., Schovsbo N. (Eds.) Virtual Annual Meeting of IGCP 653 “Zooming in on the GOBE”, 7–10 September 2020. Abstract, 2020, volume 53.